

Съдържание:

1. Регионален преглед	1
• Законодателни и институционални реформи	1
• Събития	1
• Неправителствен сектор	3
• Добри практики: „16 дни на активизъм срещу насилието над жени” по света	5
2. Български преглед	9
• Добри практики: „16 дни на активизъм срещу насилието над жени” у нас	10

1. Регионален преглед

• **Законодателни и институционални реформи**

Азербайджан – В края на октомври парламентът прие *изменение в закона*, според което вековната традиция по отвлечане на булката, разпространено сред кавказките народи, ще се наказва със затвор до 10 години. Дори булката да е съгласна с брака, ако родителите ѝ подадат оплакване в полицията срещу отвлечлия я съпруг, той ще бъде съден за отвлечане. Али Хюсеинов, председателят на парламентарната комисия по правна политика, съобщи, че изменението е било наложено от международните стандарти.

Украйна - На 8 септември украинският парламент прие *Закон за равните права и възможности на жените и мъжете*, който ще влезе в сила на 1 януари 2006. При изготвянето на окончателния вариант бяха взети предвид много от предложенията, направени от неправителствения сектор. За първи път в украинското законодателство се дефинират термини като „дискриминация на основата на пола”, „сексуална злоупотреба”, „равнопоставеност на половете” и др. Законът дефинира отговорностите и задълженията на държавните органи и институции, насочени към прилагане на закона и осигуряване на равнопоставеност между половете.

• **Събития**

Армения – Министерството на труда и социалните въпроси организира *среща*, посветена на домашното насилие. На срещата ролята на изпълнителната власт при разрешаване на случаи на домашно насилие се оцени като важна, но само когато поне една от страните по конфликта пожелае подобна намеса на органите на властта. Само през юли месец тази година броят на потърсилите помощ от изпълнителната власт след претърпяно физическо насилие възлиза на 78. По време на срещата като основната причина за домашното насилие беше посочена безработицата и лошото социално-икономическо положение на населението.

Армения – Представители на програмата за развитие на ООН и Главна прокуратура подписаха през ноември *Меморандум за разбирателство и сътрудничество* в рамките на Програмата срещу трафика на хора, развитие на възможностите за противодействие и подпомагане на жертвите. В Меморандума е заложен двустранен ангажимент за работа по подобряването на законодателството в Армения така, че да отговаря по-адекватно на проблема „трафик на хора”, който доскоро е бил третиран от

закона като сводническа дейност, а не като трафик на хора с цел сексуална експлоатация.

Армения – Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) организира на 21 септември *кръгла маса* срещу насилието над жени с представители на неправителствения сектор и правителствени комисии. Главна тема на срещата бяха механизмите и структурите, посредством които държавните агенции в сътрудничество с гражданското общество, ще защитават по-ефективно правата на трафикираните хора.

Грузия – Грузинската мрежа срещу насилие със финансовата подкрепа на Британското посолство в Грузия организираха 3 *обучения* за 36 служители от патрулна полиция с цел да повишат познанията им по проблема на домашното насилие. По време на тренинга представителите на патрулна полиция споделиха своя опит, който ще бъде взет предвид при изготвянето на предложения и промени към Проектозакона за домашно насилие. В резултат от тренинга бяха направени планове за бъдещо сътрудничество между неправителствената организация и полицията, а посредством медийни изяви беше засилена и чувствителността на широката общественост към ролята на полицията при елиминиране на домашното насилие.

Монголия – Проведе се втора конференция "Нека потърсим изход заедно", посветена на жените, преживели домашно насилие, на която участваха над 40 жени, представителки на всички райони. Участниците в срещата взеха решение да работят за прилагането на Закона за защита от домашно насилие и да намерят нови начини да се борят с проблема.

Русия – Организация „АННА“ (Москва) издаде *нов наръчник за превенция на насилието*, озаглавен „Насилието над жени – нарушение на човешките права: международните документи и тяхната употреба“, който беше изготвен с финансовата помощ на Фондация „Форд“. Основната цел на наръчника е да подпомогне защитниците на женски права като ги запознае с важността на международните механизми в областта на човешките права и начините, по които могат да организират конкретни дейности по защита на човешките права. Представени са и методи за документирание на нарушения на правата на жените.

Русия – На 1 ноември се проведе Международна научно-практическа *конференция* по въпросите на трафика на хора в Държавния университет във Владивосток (ДУВ). Организатори на събитието бяха Американското посолство в Русия, Приморския законодателен комитет по социална политика и защита на граждански права, Правния институт към ДУВ и Обучителния център по организирана престъпност към ДУВ. Участници в срещата бяха официални лица от няколко държави и представители на местната общност.

Русия – През седмицата, посветена на Холандия в Мурманск беше проведен 5-дневен *семинар* "Домашното насилие и проституция". Холандски експерти от социалните служби, неправителствените организации и полицията проведоха обучения за социални работници, психолози и полицаи от Мурманск как да се борят с домашното насилие. Според данни на кризисния център „Приют“ между 100 и 250 души от региона търсят закрила при тях всеки месец.

Русия – Излезе от печат *брошура* „Домашното насилие. Оценки на преподаватели в училищата и ученици“, която се явява продължение на книгата „Домашното насилие. Оценки на жени и полицаи“. Публикацията се базира на социологическо изследване,

проведено през март-април 2005, в което са били интервюирани 419 ученици и учители.

Таджикистан – Детайлно изследване на взаимовръзката между засилващите се миграционни процеси в Таджикистан и разрастването на междуполовия конфликт в страната може да бъде открито на *интернет страницата* „Спрете насилието над жени“ в частта ѝ, посветена на Таджикистан.

Таджикистан – На проведената в края на октомври кръгла маса беше обсъдено приложението на програмите и законодателните актове в страната. Организатор на събитието беше Градският комитет на жените и семейството.

Черна Гора – Лигата на жените гласоподаватели, с финансовата подкрепа на Американското консулство в Подгорица издадоха Наръчник за журналисти, дефиниращ трафика на хора и предлагащ статистика, конкретни случаи и доклади по въпроса. Помагалото е достъпно на сърбо-хърватски на страницата на Черна Гора на интернет страницата „Спрете насилието нас жени“.

• **Неправителствен сектор**

Армения – През септември членове на Центъра за женски права представиха в три града *интернет-страницата* „Спрете насилието над жени“ и услугите, които неправителствената организация предлага, по-конкретно горещата телефонна линия и кризисния център. В презентациите участваха 35 представители на неправителствения сектор, изпълнителната власт и медиите. Като извод от презентациите се наложи необходимостта за по-ефективна работа с медиите и образователните институции, насочени към елиминиране на домашното насилие в страната.

Армения – Една от основните цели на провела се през октомври *международна среща по проблемите на домашното насилие* в Ереван беше създаването на Международен консорциум за домашното насилие. Семинарът, организиран от Центъра за женски права, имаше за задача да насърчи обмена на опит в областта на превенцията и рехабилитацията на случаи на насилие в семейството. Участниците бяха запознати с проекта за структура на подобен консорциум и взеха решение да изпратят окончателните си предложения и препоръки по-късно по електронната поща.

Грузия – Започна *нов проект* с участието на представители и експерти от различни НПО, Районния съд в Тбилиси, прокуратурата, Министерство на правосъдието и адвокати, работили по Проектозакона за домашното насилие. По време на първата фаза на проекта ще бъдат публикувани и разпространени информативни материали относно домашното насилие сред работещите в областта специалисти. Част от тези материали бяха любезно предоставени от Адвокатките за човешки права от Минесота по време на обучението на екипа от Грузия как да изготви закон за домашното насилие. Втората част от проекта включва поредица от семинари в различни региони на страната, които ще бъдат насочени към следните целеви групи: следователи, съдии, представители на медиите.

Грузия – Центърът за защита на конституционните права (ЦЗКП) започна *нов проект*, насочен към жертви на домашно насилие. Основна цел на проекта е да предостави безплатна правна помощ на жени, претърпели домашно насилие като специално внимание ще бъде отделено на жените от малцинствени групи и на тези от селските

райони. Амбицията е да се покрие цялата територия на Грузия и да бъдат организирани месечни посещения на адвокати и защитници на женските права в 8 различни региона в Западна и Източна Грузия, които да информират жените за правата им и да им предоставят юридически съвети. Друга задача на проекта е да повиши чувствителността на обществото към домашното насилие чрез излъчване на телевизионни материали, информиращи, че насилието в семейството е криминален акт. ЦЗКП възнамерява да издава и ежемесечен електронен бюлетин, който да информира за предвидените дейности, публикации и регионални визити на Центъра, както и за новини от областта на правото, които засягат жените.

Грузия – След проведеното от Защитниците на човешки права от Минесота през февруари тази година *обучение* на грузинска експертна група за Проектозакон за домашно насилие, проектозаконът вече е факт. В експертната група освен представители на неправителствения сектор, участие взеха и специалисти от Министерството на правосъдието, Главна прокуратура, съдебната система и др.

Казахстан – Според официалните *статистики* близо половината от жените, живеещи в селските райони са жертви на повтарящо се домашно насилие. Журналистът от националния вестник „Закон и правосъдие“ Конюшикшин сподели, че не съществува дори и подслон, където да бъдат приютени подобни жени и да им бъде оказана необходимата подкрепа, а дейностите на местните неправителствени организации се свеждат до организиране на кръгли маси и конференции с представители на властта. Представителите на гражданския сектор възлагат надеждите си на дебатирания в момента Проектозакон за домашно насилие, който да очертае ясни и ефективни механизми за защита на жертвите на домашно насилие.

Казахстан – за първи път в Казахстан се повдига *обвинение* в съда за трафик на хора. Делото по обвинение в трафик на хора с цел сексуална експлоатация приключи в Градския съд в Каменогорск. Главата на престъпната група получи присъда от 4 години и конфискация на собствеността. Съвместната работа на Комитета по национална сигурност и Министерството на външните работи направи възможно събирането на доказателства, на базата на които се издаде присъдата.

Косово – Женската мрежа на Косово (ЖМК) се *срещна* с министъра на труда и социалната политика и повдигна въпроса за липсата на адекватно законодателство, регулиращо насилието, основано на пола. Другият проблем, дискутиран по време на срещата, засягаше факта, че държавата не подпомага подслоните за жертви на насилие. В отговор Министърът поиска по-подробна информация относно броя на жените, станали жертва на насилие и увери представителите на неправителствената организация в желанието на правителството да ги подкрепи, като предложи и допълнителна среща на представителите на ЖМК с парламентарната група по здравеопазване и социална дейност.

Косово – Службата за добро управление, равни възможности и полови въпроси, съвместно с отдела за човешки права към ОССЕ и Звеното за подкрепа и защита на жертвите към департамента по право откриха 2 нови 24-часови *горещи линии* – за жертви на трафик на хора и за пострадали от домашно насилие. Линията, която оперира със случаи на трафик разполага с консултанти, които владеят албански, сръбски, английски, македонски, български и турски език, като по този начин се осигурява по-голяма достъпност до линията на жертвите, които обикновено идват от Източна Европа.

Черна Гора – На *интернет страницата* „Спрете насилието над жени“ (www.stopvaw.org) вече е на разположение доклад на неправителствения сектор за

насилието над жени в Черна Гора, съдържащ данни и статистика по въпроса, добри практики, проблемни области и препоръки.

Черна Гора – Правителственият офис за равнопоставеност на половете съвместно с няколко благотворителни фондации организира *конференция* на тема „Насилието над жени е нарушаване на човешките права“ през септември. Сред участниците на конференцията бяха представители на обществени институции, политически партии, женски НПО и международни конференции.

- **Добри практики:**
„16 дни на активизъм срещу насилието над жени“ по света

Азербайджан:

На 25 ноември Коалиция 1325, обединяваща азербайджански правителствени организации, неправителствени организации и женски сдружения организира *среща*, посветена на стартирането на 16-дневната кампания. На срещата беше решено, че коалицията ще организира поредица от срещи с представители на ключови министерства, с цел да предложи механизми, изготвени от женските организации, за справяне с проблема „домашно насилие“.

На 8-ми декември Азербайджанският информационен център по половите въпроси организира *кръгла маса* на тема: „Насилието над жени и неговото влияние върху образованието на момичетата“, на която ще участват представители на Образователната програма за овластяване, училищни учители и психолози. Основна тема на дискусиата беше как влияе домашното насилие на способността на момичетата да учат, как може да се избегне преждевременния им брак и респективно спиране от училище.

Армения - Центърът за човешки права организира *серия от мероприятия* в рамките на 16-дневната кампания – пресконференция и кръгла маса с участието на Националната коалиция срещу насилието над жени, семинар с ученици, посветен на домашното насилие, разпространение на информационни материали във връзка с кампанията и проблема „насилие над жени“.

Казахстан - Министерство на вътрешни работи сформира *работна група*, която да съдейства на регионалните отдели на министерството при организирането на десетдневна кампания по превенция на насилието над жени. Работната група има за задача още да спомогне за повишаването на осъзнатостта на гражданите към насилието над жени посредством медийно отразяване на инициативите, предприети по време на кампанията, и посредством кръгли маси, семинари и други обществени прояви, насочващи вниманието на младите хора от училища и университети към темата. Предвиждат се и серия обучения на служители на министерството, насочени към превенция на домашно насилие в семействата на полицаи, превантивна работа срещу насилието над жени с хора, регистрирани в Отдела за вътрешни работи, разследване на случаи на домашно насилие и др. На базата на резултатите, получени по време на десетдневката, се предвижда изготвянето на препоръки и предложения за подобряване работата на изпълнителната власт.

Неправителственият сектор в Казахстан организира *пресконференции* по едно и също време в 11 регионални центрове, с които отбеляза започването на кампанията.

Основен фокус на инициативите на НПО в рамките на тазгодишната кампания са правата на децата – станали жертва на домашно насилие или трафик.

Македония - В кампанията в Македония, насочена към *междунституционално сътрудничество*, участват няколко министерства (Министерство на труда и социалната политика, Министерство на вътрешните работи, Министерство на здравеопазването), горещи линии, кризисни центрове и НПО. Кампанията преминава под мотото: „Не премълчавай, говори!“ и е финансирана от Програмата за развитие на Организацията на обединените нации и група НПО. На национално ниво ще се проведат *национална пресконференция* и *кръгла маса*, в която ще участват професионалисти, работещи по проблема на домашното насилие. Кръглата маса има за задача да представи проекто-протоколи и стандарти, подготвени от всеки от съответните министри и представители на неправителствения сектор в областта на домашното насилие, и да ги координира.

На регионално ниво ще бъдат проведени *кръгли маси* с професионалисти, ангажирани в работата срещу домашното насилие в Коцани, Струмица, Боговине, Битола, Прилеп, Куманово и Стип с цел инициране на бъдещо сътрудничество и локална координирана система за закрила за жертвите. В отделни градове и села ще бъдат проведени *обществени трибуни*, целящи да запознаят местното население как да разпознават случаи на домашно насилие и къде могат да се обърнат за помощ при наличие на такова.

Като част от медийната кампания ще бъдат разпространявани плакати, заклеяващи насилието над жени, сред болници и пощенски станции по цялата страна.

Монголия – Кампанията в Монголия започна с *пресконференция*, организирана от Националния център срещу насилието и с участието на представители на УНИЦЕФ, Националния център по полови въпроси и др. Предвижда се провеждане на два открити семинара, единият от които посветен на домашното насилие, а другият – на връзката между насилието над жени и СПИН.

Монголската 16-дневна кампания се отличава с *медийната си насоченост* – ще бъдат излъчени серия от филми и програми по телевизията, Националното радио и Радио FM 102.5 ще имат предавания на живо, посветени на проблема, редица печатни издания ще се включат активно в отразяването на кампанията.

Сърбия – Обикновено 16-дневната кампания в Сърбия преминава под знака на *лобирането* за законодателни промени, популяризиране на наскоро приети закони, регулиращи насилието над жени, даване публичност на слабостите и пропуските в институционалния отговор на насилието над жени и др. От 2001 година се увеличава, както броят на градовете, вземащи участие в кампанията, така и настойтелността, с която се търси държавната отговорност за редуцирането на насилието в страната.

Традиционно кампанията през 2005 е фокусирана върху *новоприетия закон за защита от домашно насилие*, част от Семейното право и преминава под мотото: „Червен картон за насилниците. Съществува защита срещу домашното насилие. Член 198 от Семейното право.“ Кампанията се организира в над 45 града в Сърбия като са специално изготвени и се разпространяват *видеоклип*, *кратко съобщение за радиото*, *плакати* и *брошури*, които информират за новите законови мерки за защита срещу домашното насилие и предоставят контактна информация за неправителствени организации, предлагащи подслон и консултации на гореща телефонна линия.

Целият видеоклип може да бъде намерен на интернет адрес: www.ict-tower.com/basta/

Осигурено е голямо *медийно покритие* на кампанията – до този момент 98 медии (приблизително 10% от целия брой на медии в страната) са се ангажирали да предават или отразяват безплатно промоционални материали за кампанията.

В рамките на кампанията ще се проведат и поредица от *улични представления* в Белград, Велика Плана, Лесковац, Зренянин, Ужице, Валево, Сомбор и др., повдигащи въпроса за липсата на ефективно прилагане на новоприетия закон за защита от домашно насилие. Предвидени са и *кръгли маси* в 5 сръбски града, целящи да стимулират координацията между неправителствени организации и институции, ангажирани в борбата с насилието над жени. В автономна провинция Войводина Омбудсманът и Секретариатът по въпросите на труда, заетостта и половата равнопоставеност организираха кампания на тема: „Начин да се справим с насилието”.

По време на кампанията беше проведена и *конференция* „Овластяване на местни екипи в мрежа от институции: живот без насилие”, насочена към подобряването на съвместната работа на екипите в борбата им срещу насилието над жени. Бяха разпространени и *промоционални материали*, напечатани на сръбски език и на езиците на всички етнически малцинства във Войводина.

Украйна – Националното НПО Украински женски консорциум, съвместно с Амнести Интернешънъл, Украинския център за образование и реформи и регионални женски НПО проведеха пресконференции, посветени на 16-те дни на ненасилие в 26 големи градове в Украйна. Бяха оповестени резултатите от изследване на домашното насилие, проведено от Украинския женски консорциум през 2005 г. в рамките на проект „Обществени инициативи за елиминиране на насилието в семейството: сътрудничество между правителствени и неправителствени структури”, финансиран от Демократичния фонд на Американското посолство в Украйна.

В Лвов Център „Перспективи за жените” организира серия от дейности, целящи да привлекат вниманието към проблема на насилието над жени. Например, Организацията на адвокатите проведе „уроци по правна осведоменост”, които запознаха ученици от 5 училища в града с начините, по които може да бъде получена правна защита в случай на домашно насилие или сексуален тормоз. Бяха изнесени *лекции и материали*, запознаващи широката общественост с превенцията на и опасностите от трафика на хора и нелегалната миграция в региона. Между 3 и 9 декември по местни телевизионни канали бяха излъчени *филмите* „Ако не се завърна...”, „Жертви на мълчанието” и „Пясъчни замъци”, посветени на превенцията на трафика на хора.

В Донецк кампанията премина с активното участие на Регионалната лига на жените бизнесменки и професионалисти, която разпространи *информация* за услугите, които предоставя на жени и деца, пострадали от насилие в 64 вестника, организира *пресконференция, семинари*, провежда *обучения* по проблемите на насилието в училища от региона и др. Доброволци от лигата мониторираха материалите, които излизат по темата в местната преса.

В Лугаданск от 2000 г. 16-дневната кампания се инициира и провежда от Отдела по семейните въпроси и младежта към държавната администрация в Лугаданск и от Регионалния център „Жените на Донбас”, в сътрудничество с информационния и образователния отдели. Тази година по време на кампанията се проведе дейности, целящи повишаване на чувствителността към домашното насилие, трафика на хора, насилието над деца и т.н. Сред реализираните инициативи бяха: *кръгла маса* на тема: „Насилието: анализ на проблема и начини за превенция”, *състезание за ученици* на тема: „Моето бъдещо семейство”, *състезание за картинка*, на основата, на която да

се отпечата картичка, разпространявана по време на кампанията по превенция на домашното насилие, *състезание за най-добро есе*, касаещо проблема „насилие над жени“, *обучения* и др.

В рамките на 16-дневната кампания и като част от проекта „Елиминиране на трафика на хора в Украйна“, Международната организация по миграция, в сътрудничество с Министерството на семейството, младежта и спорта, Международната организация на труда, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и много други НПО организираха *шествие със запалени свещи* по случай Международния ден за премахването на робството в Киев и други градове.

Унгария - За първи път унгарската 16-дневна кампания се организира от неправителствени организации, работещи, както в сферата на домашното насилие, така и от други професионални области. Организирането на дейностите започна 3 месеца преди официалното започване на самата кампания. Беше сформиран *електронен форум*, към който освен неправителствени организации се присъединиха и частни лица. Някои от събитията, организирани тази година повтарят миналогодишни прояви, но тази година броят на организациите и хората, ангажирали се да участват в кампанията, е много по-голям. Сред основните събития, посветени на 16 дни срещу насилието над жени бяха *кампаниите на бялата и червена панделка*, насочени към народни представители, в които по инициатива на Амнести Интернешънъл символичните панделки, придружени от писмо, описващо 16-дневната кампания, бяха изпратени на всички унгарски парламентаристи. По-подробна информация за събитието може да намерите на интернет страницата на Амнести Интернешънъл: www.amnesty.hu

Бяха проведени *лекции и семинари* за домашното насилие в един от най-престижните университети в Будапеща, а като част от тези академично прояви се прожектира испанският филм ‘*Sólo Mía*’ (Само моя), последван от *модерирана дискусия* по въпросите на домашното насилие. За четвърти път в Унгария се проведе и *Поход на мълчаливия свидетел*, в който всяка от дървените фигури на жени в човешки ръст, оцветени в алено червено, „разказва“ по една истинска история на жена, убита от домашно насилие. Историите са взети от докладите на полицията и новините в медиите, излезли през последните 12 месеца. Основен организатор на шествието беше неправителствената организация за човешки права „НАНЕ“. Походът започна от резиденцията на народните представители, мина през Министерството на правосъдието и приключи пред парламента, където имената на убитите през последните 12 месеца бяха публично прочетени от обществени фигури – социолози, политици, актьори и представители на неправителствения сектор. В популярна сред младите хора клубна зона се организира *фестивал*, посветен на човешките права. Домакинът на събитието беше Унгарският съюз за граждански свободи. На някои от ключовите дати в рамките на кампанията се сформираха неформални *феминистки кръжоци*, които четеха текстове и обсъждаха насилието над жени, като паралелно всеки ден като специална тема за обсъждане беше изведен проблемът за сексуалната злоупотреба. В една от най-големите подземни станции на столицата по време на 16 дни беше монтирано информационно табло, около което се разпространяваха брошури във връзка с насилието над жени и домашното насилие в частност и се представиха кратки театрални откъси, третиращи темата.

2. Български преглед

София - Приетият от правителството *Национален план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за 2006 г.* има за цел да обедини усилията на институциите за провеждането на политика за равни възможности на жените и мъжете във всички сфери на икономическия, политическия и обществен живот на страната. Поради многообразието и широкия обхват на принципа за равното третиране на жените и мъжете документът включва действия, насочени към насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете при достъпа до здравеопазване и запазване на репродуктивните функции на жените, в сферата на образованието, в процесите на вземане на решения, повишаване на информираността на обществото, мерки за премахване на стереотипите за ролите на жените и мъжете, работа с медиите и др. Изпълнението на действията от плана са насочени към насърчаване на равния достъп на жените и мъжете до благата на обществото. Финансирането ще бъде осигурено в рамките на бюджетните средства на отделните институции.

София - На 15 октомври телевизионното предаване „Море от любов“ постави началото на *нова рубрика*, посветена на проблема с домашното насилие: „Жертвите разказват“. Рубриката „Жертвите разказват“ продължава подетата от предаването през май тази година кампания „С „Море от любов“ срещу домашното насилие“. В нея, чрез разказа на жертвите, екипът на предаването си поставя за задача да помогне на онези от тях, които още мълчат и с много болка пазят своята „срамна“ тайна. Първата покъртителна история е тази на Елеонора от Пловдив, която е била жертва на жестоко системно насилие от страна на съпруга си в продължение на 11 години. Най-накрая тя събира кураж и взима съдбата си в свои ръце. Гост в студиото на „Море от любов“ по тази болезнена тема беше директорът на фондация „Анимус“ Надежда Стойчева.

София – „Открадната Светлина“ - първият български филм, насочен към борбата с трафика на хора, спечели *награда* за най-добър късометражен филм на Холивуд Филм Фест - един от най-престижните световни филмови фестивали. Българският игрален филм, засягащ болезнената тема за насилствената проституция, бе селектиран от над 2 200 кандидата и бе избран за най-добър между 30 финалисти. В тази връзка, на 16 ноември се състоя пресконференция по случай наградата в Центъра за култура и дебати „Червената къща“. Филмът е съвместен проект на неправителствената организация Фейс ту Фейс и Майкъл Кори Дейвис. Сценарист и режисьор е Майкъл Кори Дейвис, продуцент Георги Георгиев, оператор Антон Бакарски. В главните роли са Виолета Марковска, Максим Генчев, Гергана Джикелова и Елвира Иванова.

Испания - Полицията в Испания съобщи, че е разбила *"българска мрежа"* за *трафик на проститутки*. Според испанските медии са арестувани 31 души, сред които 9 българи, включително и ръководителят на бандата и неговата "интимна приятелка". Арестите били извършени при операции в три нощни клуба в Аликанте в рамките на разследване, започнало през юни 2004 г. Жените били заплашвани и редовно бити. Те били затворени в апартаменти, откъдето излизали само, за да проституират в нощните клубове. За последните 3 години престъпната група е прекарала от България в Испания 600 жени и ги е принуждавала да се занимават с проституция в Аликанте, Барселона, Валенсия и Палма де Майорка.

Сливен - Сливенският окръжен съд гледа на втора инстанция *дело за трафик на момичета и склоняване към проституция* срещу фолкпевеца Кондьо Савов. Делото е образувано след обжалване на тригодишната присъда, наложена от Сливенския районен съд на фолкзвездата през юни тази година. 42-годишният Кондьо Савов бе задържан през юни миналата година след жалба на 17-годишната проститутка Златка

Кръстева от Луковит. Делото срещу фолкпевеца бе образувано по жалба на 19-годишно момиче от София. Освен Кондьо, 5-годишна присъда по това дело получи и сливенският сутеньор Васил Василев -Бастуна.

Сливен - Сливенският окръжен съд отложи за 19-ти декември *делото*, образувано по жалба на фолкпевеца Кондьо Савов срещу наложената му през юни тригодишна ефективна присъда от сливенския районен съд за трафик на момичета и склоняване към проституция. Причина за отлагането е неизготвена психиатрична експертиза на основната свидетелка, съобщи адвокатът на фолкзвездата Младен Донев.

Ямбол - *Гореца телефонна линия*, на която ще се приемат сигнали за детска порнография, насилие и трафик на жени и деца, сексуална експлоатация и други престъпления открива от днес РДВР – Ямбол. Телефонният номер, на който гражданите могат да сигнализират или да потърсят помощ е 046/ 66 12 30. Инициативата е в изпълнение на Националния план за действие срещу сексуалната експлоатация на деца с търговска цел. По всички молби за помощ и сигнали ще работят компетентни служители от РДВР – Ямбол.

:

- **Добри практики:**
„16 дни на активизъм срещу насилието над жени” у нас

Кампанията се провежда в рамките на отбелязваните за 15-ти път "16 световни дни срещу насилието". Нашата страна се включва активно в тези дни от 1997 г. Около 1700 организации от 130 държави са участвали в тях от 1991 г. насам.

София - *Медийната кампания*, отразяваща 16-дневната кампания, е организирана от фондация "Център Надя" и Българската медийна коалиция /БМК/ с подкрепата на посолството на Великобритания у нас. Тя започна на 25 ноември и продължи до 10 декември - Международния ден за правата на човека. Кампанията стартира с пресконференция, на която присъстваха изпълнителният директор на БМК Димитър Сотиров, изпълнителният директор на Център „Надя“ д-р Росанка Венелинова, председателят на управителния съвет на БМК доц. Георги Лозанов, адвокат Албена Койчева, заместник-кметът на Столична община Цветан Цветанов, както и множество представители на фондации и центрове от цялата страна.

Акцент в българската кампания през тази година беше *социалният аспект на домашното насилие и тежките последици за децата*, както и *приложението на приетия от Народното събрание през март 2005 Закон за защита от домашно насилие*. Организаторите обявиха, че са получили специална подкрепа от Столична община и Столична компания градски транспорт и очакват такава от Българския футболен съюз – има идея материалите да бъдат достъпни и да се раздават по време на спортни мероприятия и в колите на градския транспорт в София.

За популяризирането на инициативата помогнаха и представители на *българския шоу-бизнес* –дует Каризма, Дони, група „Те“ и др. Освен това, със съдействието на БМК, излезлият преди няколко години клип на Миро и Галя „Ще избягам ли от теб?“, ориентиран изцяло към проблема, отново се завъртя по музикалните канали.

По време на пресконференцията от Български център за джендър изследвания оповестиха *статистика*, според която след приемането на Закона за закрила срещу домашното насилие от първи април тази година до септември Софийски районен съд е взел 40 решения за незабавна защита на жертви на домашно насилие. В Хасково съдът е взел 12 такива решения, в Бургас - 23, в Пловдив - 38. В отговор на запитване от тяхна страна дали общината в София ще подкрепи създаването на *подслон* за

жертви на насилие, така както това са направили общините в Хасково и Бургас, заместник-кметът публично потвърди готовността за съдействие от страна на общината и се ангажира със случая.

От Център „Отворена врата“ в Плевен съобщиха, че на 29 ноември по телевизия „Европа“ ще се излъчи *документален филм*, посветен на добрата практика, разработена от центъра – социално предприятие към подслона за жени, жертви на домашно насилие в Плевен. След пресконференцията в прес-центъра на БТА се състоя работна среща на представители на държавни институции, неправителствени организации и медии в гранд-хотел "България", на която бяха обсъдени предстоящите действия по кампанията и разпространението из страната на специално подготвените за кампанията *тематични плакати и брошури*. Заключителната кръгла маса, на която се обсъдиха резултатите от кампанията, се състоя на 10 декември в зала "Мати" на НДК.

София – На 22 ноември сдружение „Жени за настояще“ участва в *радиопредаване*, в което се обсъждаха проблемите на жените, със специален фокус върху насилието над жени.

София – Сдружение „Жени за настояще“ и театър „Цвете“ със съдействието на Холандското посолство в България поставиха *театър-форум* „Името на жената“ на 25 ноември 2005г. Форум - театрално представление целеше повдигането на дискусия за преосмисляне на позицията на жената в нашето съвремие. Сред поканените лица бяха представители на държавни институции, законодателната власт, правосъдието, полицията, работодателите, синдикатите, неправителствените организации, народни представители, общински съветници и др. Театъра започна със представяне на серия от женски истории, базирани на реални случаи. Във втората част на представлението водещата покани публиката да се включи и предложи начини за положителна трансформация на представените истории. Публиката се включи с идеи и споделяне на личен опит как ситуацията може да бъде променена, така че конкретните проблеми, с които се сблъскват жените на сцената и в живота да се преодолеят. Паралелно с това журналисти интервюираха представители на правителствени и неправителствени организации по въпросите за женските права и ситуация в България. На базата на дискусиите по време на театъра, ще бъде направен документален филм, илюстриращ типа проблеми, които срещат жените и готовността им да ги споделят открито и да търсят подкрепа при разрешаването им. Събитието беше опит да се създаде атмосфера за дискусия и бъдещо сътрудничество между поканените участници. Документираното представление и дискусията след събитието ще бъдат излъчени по Националната телевизия и ще бъдат използвани като средство за влияние върху представителите на институциите, застъпниците за женски права и активни членове на политически организации.

София - Центърът за изследвания и политики за жените отговори на призива на Центъра за глобално лидерство на жените като *анонсира* тазгодишната световна 16-дневна кампания срещу насилието над жени: „ЗА ЗДРАВЕТО НА ЖЕНИТЕ, ЗА ЗДРАВЕТО НА СВЕТА: БЕЗ ПОВЕЧЕ НАСИЛИЕ“ (25 ноември -10 декември).

И тази година ние се включихме в кампанията като събирахме *информация* за *българските инициативи*, посветени на 16-те дни, и им дадохме публичност в националното и международното пространство. Традиционно, материалите се публикуваха на интернет страницата на ЦИПЖ, в рамките на електронния ни бюлетин и на българската страница на международния уебсайт „Спрате насилието над жени“ (STOPVAW, www.stopvaw.org).

В допълнение, ЦИПЖ преведе на български и качи част от материалите, посветени на 16-дневната кампания през 2005 г., разпространени от Центъра за глобално лидерство на жените. ЦИПЖ изпрати *българския превод* на Обявата за настоящата кампания на Центъра за глобално лидерство на жените, за да може да бъде публикуван и се нареди до английския, испански, френски, полски и арабски преводи на призива. По този начин се цели мобилизацията на българските женски активисти и разпространението на съобщението до възможно най-широк кръг от читатели.

В рамките на 16-дневната кампания в България постоянното представителство на ООН в България съвместно с Центъра за изследвания и политики за жените организираха на 28 ноември 2005 г. *кръгла маса* на тема: *"Участието на жените в политиката и взимането на решения"*, посветена на *10-годишнината от приемането на Пекинската декларация и платформа за действие за равнопоставеност на половете и 5-годишнината от приемането на Целите на хилядолетието за развитие*. Кръглата маса целеше насърчаване на участието на жените в политиката и при вземането на решения, като по този начин се повлияе позитивният имидж и се овласти жената в обществото, респективно се намали възможността жените да бъдат третирани като жертви и обект на насилие. Още повече, че голяма част от поканените за участие представители на ръководствата на парламентарно представените политически партии и коалиции, депутати, представители на изпълнителната власт, представители на неправителствени организации, политолози, социолози, експерти в областта на равнопоставеността на половете са сред личностите, които лобираха и направиха възможно приемането на Закона за защита срещу домашното насилие през март 2005, а сега работят за прилагането му.

По време на кръглата маса бяха обсъдени парламентарните избори от юни 2005 г. с оглед представителството на жените в кандидатските листи, на избираеми позиции и постигнатите резултати; участието на жените в органите на местното самоуправление и местната власт; декларираната равнопоставеност между половете в законодателството и партийните програми и нейната фактическа реализация; различията между равенството по пол и равното третиране на половете; различието между антидискриминационни и насърчителни мерки по равнопоставеността; начините за постигане на пълноценност и компетентност на политическия дебат и ефективното управление чрез равнопоставено участие на жените и мъжете, а не чрез количествено измеримо представителство; възможностите за сътрудничество между политическите партии и неправителствения сектор в тази насока и др.

Стара Загора - Във връзка с международни дни срещу насилието (25 ноември – 10 декември) Гражданско сдружение „Алтернатива 55“, организира *Десетдневка на отворени врати* на Центъра за обучение към Сдружението. По време на десетдневката – от 1 до 10 декември 2005 г., се предлагаше информация и подкрепа на деца и жени, жертви или в риск от насилие към сдружение. Сред информационните материали, които бяха раздавани бяха: *диплянка*, информираща за услугите, предоставяни в Центъра; *информационен лист*, запознаващ с възможностите за защита и подкрепа на жертви от домашно насилие според ЗБДН; *социален справочник / издание на сдружението /*, информиращ за социални услуги и помощи и за процедури за ползването им. Предоставяха се и безплатни индивидуални и семейни консултации от психолог и юрист по проблеми, свързани с насилие над жени и деца, както и провеждане на поредица от групови консултации с представители на училищните ученически съвети за ограничаване на насилието и агресията сред подрастващите. На 5 декември Алтернатива 55 участва на живо в сутрешната информационна емисия на радио „Стара Загора“ и представи международната инициатива „16 дни срещу насилието“ и дейностите на сдружението по превенция и подкрепа на жертви на

насилие. По-късно през кампанията се проведе работна среща с представители на медиите, на която бяха представени идеите на кампанията „16 дни срещу насилието“, инициативите на сдружението и новият проект на сдружението „Заедно срещу насилието и трафика на деца.“ На 9 декември се проведе обучителен семинар „Работа в междуинституционален екип за превенция на насилие и подкрепа на жертви“. В семинара участваха представители на заинтересованите институции и НПО, работещи по превенция на насилие и подкрепа на жертви.

Стара Загора – Радио „Стара Загора“ през 2005г. бе медиен партньор на Гражданско сдружение „Алтернативи 55“ в кампания за борба с домашното насилие. За участието си в същата кампания са наградени две журналистки: за най-добро отразяване на проблематиката /поредица от материали/ и за интервю с жена – жертва на домашно насилие. Наградено бе и младежкото предаване „Пожар в ефира“ за най-активно отразяване на тематиката сред младите хора. Сред материалите на журналисти от Радио Стара Загора, излъчени в рамките на Националната медийна кампания „16 световни дни срещу насилието“ бяха: интервю с Димитър Сотиров, БМК относно старта на кампанията във вечерно обзорно информационно предаване „Денят в два часа“ (25.11); интервю с Мария Вълдобрева, член на УС на Гражданско сдружение „Алтернативи 55“ в Стара Загора относно дейността на нестопанския сектор срещу насилието и оказването на помощ и подкрепа на жертвите на насилие, в сутрешното информационно предаване „Репортер“ (05.12); отразяване на семинар „Процедури и механизми за сътрудничество между институциите и гражданския сектор за превенция на насилието и подкрепа на жертвите“, организиран от ГС „Алтернативи 55“ Стара Загора (09.12); инт. с адвокат Наско Стоянов за юридическите аспекти и приложението на Закона за домашното насилие – възможности, които се дават на жертвите на насилие да бъдат защитени, в обедното информационно предаване „Следобедни адреси“ (09.12), интервю по телефона с Димитър Сотиров за равносметката от кампанията и акцентите в Заключителната кръгла маса в седмичното обзорно информационно предаване „От Събота до събота“ (10.12).

София – От 28 ноември до 2 декември Български център за джендър изследвания съвместно с Защитничките на човешки права от Минесота проведе обучение по прилагане на Закона за защита срещу домашното насилие за съдии и полицаи от страната. Сред разгледаните теми на семинара за съдии бяха: същността на заповедите за защита в случаите на домашно насилие и есенцията на законодателството в САЩ; домашното насилие и ролята на съдилищата и на съдията; Бяха дискутирани молбите за заповеди за защита и отговорът на съда, допустимите доказателства в производствата по издаване на заповеди за защита и постановяването на защитен акт. В обучението бяха включени ролеви игри, хипотетични казуси по домашно насилие и примерни заповеди за защита от Минесота и България.

Бюлетинът се изготвя от Център за изследвания и политики за жените, който е българският наблюдател в рамките на проекта Stop Violence Against Women („Спрате насилието над жени“).

Очакваме вашите мнения, отзиви и новини на адрес:

Център за изследвания и политики за жените
ул. „Триадица“ 6, етаж 1, офис 101,
тел/факс: 02/ 980 6265
e-mail: cwsp@cwsp.bg, www.cwsp.bg